

Kraków

Nowe eksponaty w Muzeum Armii Krajowej

W czwartek 26 września w przeddzień święta Polskiego Państwa Podziemnego, w Muzeum Armii Krajowej w Krakowie odbyła się konferencja prasowa poświęcona nowym nabytkom placówki.

2024-09-27 12:06

Paweł Stachnik/mfs

Fot. Archiwum Muzeum AK



W tym roku Muzeum AK wzbogaciło się o cztery cenne eksponaty otrzymane dzięki hojności kolekcjonera i pasjonata [historii](#) z Rzeszowa Mateusza Witzuka.

Znalazł się wśród nich Krzyż Niepodległości, odznaczenie należące do mjr. Edmunda Galinata, emisariusza Naczelnego Wodza marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego, który 26 września 1939 r. przywiózł samolotem do broniącej się Warszawy rozkaz utworzenia podziemnej organizacji konspiracyjnej. Na tej podstawie 27

września powstała Służba Zwycięstwu Polski, przekształcona potem w Związek Walki Zbrojnej i Armię Krajową.

Drugim darem jest unikatowa fotografia Ludwika Malinowskiego, w 1943 r. komendanta samoobrony polskiej w Przebrażu na Ukrainie, kierującego obroną wsi przez atakami ukraińskich nacjonalistów. Na jej odwrocie znajduje się odręczna dedykacja i podpis Malinowskiego.

Trzeci eksponat to fotografia Stanisława Wiącka w mundurze ułańskim podczas jego przedwojennej służby w 20. Pułku Ułanów w Rzeszowie. W czasie wojny Stanisław Wiącek należał do grupy partyzanckiej „Jędrusie”, działającej na Podkarpaciu. Był bratem dowódcy tej grupy, Józefa Wiącka ps. „Sowa”.

Czwarty eksponat to książka (Stefan Pomarański „Pierwsza wojna polska (1918–1920)”, Warszawa 1920) z pięknym ekslibrisem Romana Medwicza ps. „Morski”. Roman Medwicz urodził się w Krakowie i ukończył prawo na UJ. Podczas wojny był oficerem ZWZ i AK. Działał w Krakowie i Rabce, a od 1944 r. pełnił funkcję zastępcy dowódcy oddziału partyzanckiego „Luboń”, będącego częścią 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK. Ekslibris nawiązuje do monogramu krakowskiego 8. Pułku Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego, w którym służbę wojskową odbywał Medwicz.

Obecnych na konferencji powitał dyrektor Muzeum dr. Jarosław Szarek, który przypomniał, że spotkanie odbywa się w przeddzień przypadającego 27 września święta Polskiego Państwa Podziemnego. Nawiązał też do postaci mjr. Edmunda Galinata.

– Tego dnia w oblężonej Warszawie utworzono Służbę Zwycięstwu Polski, która stała się podwaliną późniejszego Polskiego Państwa Podziemnego. W żadnym innym okupowanym kraju nie powstała tak rozbudowana struktura konspiracyjna i państwowa, jak w Polsce. A do powstania SZP przyczyniła się także niezwykła misja majora Galinata – powiedział dyrektor Szarek.

O przekazanych eksponatach mówił ich darczyńca Mateusz Witczuk: – Bardzo starannie gromadzę takie historyczne pamiątki. Ale nie zatrzymuję ich dla siebie. Gdy już je obejrzę i nacieszę się nimi, przekazuję je do rozmaitych muzeów i instytucji, np. do Muzeum Niepodległości, Muzeum Józefa Piłsudskiego, Instytutu Józefa Piłsudskiego. Uważam, że powinny tam być i służyć innym, przede wszystkim młodzieży. A właściwym dla tych właśnie rzeczy jest Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, które bardzo życzliwie podeszło do mojej propozycji.

Wspomniał o swojej działalności w Związku Strzeleckim „Strzelec” Józefa Piłsudskiego i działalności wychowawczej i proobronnej

prowadzonej wśród młodzieży. Przypomniwał też o związkach patrona Muzeum AK gen. Emila Fieldorfa „Nila” i mjr. Edmunda Galinata z przedwojennym Związkiem Strzeleckim.

Głos zabrał także Komendant Główny Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego brygadier Marek Matuła z Rzeszowa. Podniósł znaczenie patriotycznego wychowania młodych ludzi oraz konieczność zapoznawania ich z tradycją. Przedstawił projekt zorganizowania w Stróży koło Myślenic szkoleń dla młodych członków Związku. Miałyby one nawiązywać do słynnej Szkoły Oficerskiej Związku Strzeleckiego z 1913 r., której kierownikiem był Józef Piłsudski, a ukończyło ją wielu późniejszych znanych oficerów Legionów Polskich i Wojska Polskiego.

Na koniec spotkania o roli, jaką odgrywa szkolenie wojskowe prowadzone w ramach Wojsk Obrony Terytorialnej, mówił kpt. Bartłomiej Czech-Kosiński z 11. Małopolskiej Brygady WOT.

Na konferencji obecni byli przedstawiciele krakowskich jednostek Związku Strzeleckiego „Strzelec”: chor. Bartosz Wołkowski z Krakowskiej Drużyny Orłąt im. Antosia Petrykiewicza oraz członkowie Jednostki Strzeleckiej 2077 ze Stanisławem Mandeckim na czele.

<https://www.niedziela.pl/arttykul/105512/Nowe-eksponaty-w-Muzeum-Armii-Krajowej>